

Maršruts NR. 1

"No Strūves līdz GPS"

Maršruts vijas pa grantētu Vidzemes augstienes ceļu ar likumiem, kāpumiem un kritumiem. Maršruti tiek apskaiti dažādā geodēziskā tīkla punkti, kuri ierakti laika periodā no 1824.gada līdz mūsdienām un ar dažādām geodēziskām metodēm. Geodēziskie punkti atrodas mūs visapkārt – ieņērti sabiedrisko un privātmāju pamatos vai sienās, vai ierakti zemē, un tie ir uzmērti ar dažādām metodēm. Tie ir svārīgi punkti, kas tiek izmantoti ar mēriecību un geodēziju saistītās darbos – nekustamo īpašumu kadastrālā uzmērīšanā, būvniecībā, navigācijā, kartogrāfijā u.c.

Nivelēšanas punkts ir geodēziskais punkts, kuram noteikts augstums virs vides jūras līmeņa.

Globāls pozīcjonēšanas punkts ir geodēziskais punkts, kuram precīzi noteiktas koordinātas, izmantojot globālu navigācijas satelītu sistēmas.

Triangulācija ir mērīšanas metode, pēc kurās uzmērām apvidu sadala trisstūros, kuru lenkus un dažas malas uzmēra, bet pāriņo malu garumus aprēķina. Trisstūri virsotnē ierīko punktus – triangulācijas punktus.

1. Strūves geodēziskā loka "geodēzisko uzmērījumu punkts "Sestu-kalns" (Ziestu kalns) tika uzmērīts 1824.gadā.

Darbus vadīja F.G.V.Strūve. Punktu 1904.gadā atjaunoja Krievijas militārie geodēzisti, veidojot jaunu 1. klasses triangulācijas tīkla sasaistī ar agrāko Strūves tīklu līniju Sestukalns – Gaizinkalns. Mūsdienās geodēziski uzmērīts globālo pozīcjonēšanu. Punkts atrodas autoceļa P79 Koknese – Ērgļi labajā malā, no 31. km staba 100 m, pa labi pie norādes "Strūves meridiāna loka punkts Sestukalns", pa mežu ceļu apmēram 300 m, kalna galā. Koordinātas Lat: 56.840059, Lon: 25.636790

2. Nivelēšanas punkts Stacijas

Punkts atrodas vecās Ērgļu dzelzceļa stacijas ēkas sienā 0,11 m virs cokola, 5,34 m no labā stūra, 7,40 m no kreisā stūra. Adrese: Stacijas iela 1, Ērgļi, Ērgļu pag. Zīme ierakota 1982.gadā. Uzraksts uz markas LATPROJEKT. Koordinātas Lat: 56.895746, Lon: 25.630409

3. Nivelēšanas punkts Stacijas

Punkts atrodas vecās Ērgļu dzelzceļa stacijas ēkas sienā 0,11 m virs cokola, 0,65 m dziļumā. Kvadrāteivida kupīna informē par šī un citu nivelēšanas punktu atrašanās vietu un tos aizsargā. Zīme ierakota 1982.gadā. Uzraksts uz markas GUGK. Koordinātas Lat: 56.922301, Lon: 25.684587

4. Nivelēšanas punkts 0981.

Punkts atrodas Jumurda pils sienā 1,10 m virs cokola, 0,94 m no kreisā stūra, 1,20 m līdz labās durvju mājas izbūvēm. Adrese: "Jumurda pils", Jumurda, Jumurda pag. Zīme ierakota 1937.gadā. Uzraksts uz markas 1937 VALSTS NIVELEŠANA. Nivelēšanas punkta augstums ir noteikts zīmes centrā. Koordinātas Lat: 56.944151, Lon: 25.738038

5. Nivelēšanas punkts 1334.

Punkts atrodas autoceļa 839 (Lautere – Jumurda) malā. Kvadrāteivida aprakums, jauns betona stabs ar uzrakstu GP. Adrese: Jumurda pag. Koordinātas Lat: 56.933998, Lon: 25.775196

6. Triangulācijas punkts Vējavā.

Punkts atrodas pie Vējavas kapiem. Ir tornis, aprakums, centrs – betona stabs ar stieni viru. Laikā, kad pārējās uz mūsdienīs tehnoloģijām, tornis kļūst par industriālo mantojumu. Adrese: Jumurda pag. Koordinātas Lat: 56.928164, Lon: 25.879443

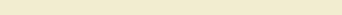
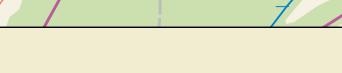
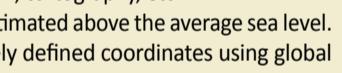
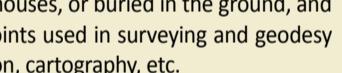
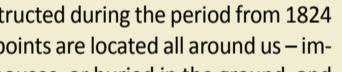
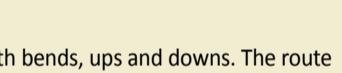
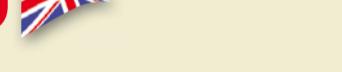
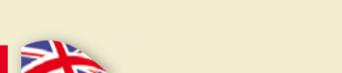
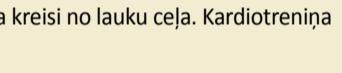
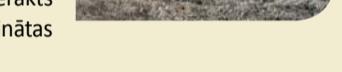
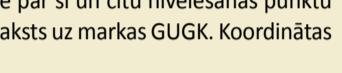
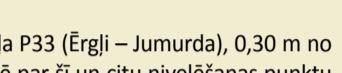
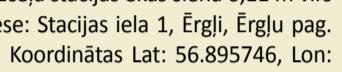
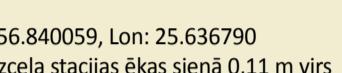
7. Triangulācijas punkts Bākužkalns.

Punkts atrodas 268 m augstājā Bākužkalnā. Ir kvadrāteivida aprakums, koka tornis, zemē ierakts plakans māems krustā. Adrese: Jumurda pag. Koordinātas Lat: 56.918746, Lon: 25.924777

8. Bākužkalns,

272m augsts. Atrodas 200 metrus uz priekšu, pa kreisi no lauku ceļa. Kardiotrenēriem

cienīgs kāpums un skats uz Vidzemes augstienes ainavu.

Triangulation is a surveying method by which the area to be surveyed is divided into triangles whose angles and sides are measured, while the rest of the lengths of the sides are calculated. The triangle vertices contain points – triangular points.

1. The Struve Geodetic Arc measurement point "Sestu-kalns" (Ziestu hill) was measured in 1824. The works were led by F. G. V. Struve. In 1904, the Russian military geodesists renewed the point, creating a new connection of the 1st order triangulation network with the former Struve network line Sestukalns – Gaizinkalns. Nowadays geodetic measurements are made by global positioning. The point is located on the right side of the road P79 Koknese – Ērgļi, 100 m from the road sign indicating 31 km of the distance travelled, on the right of the sign "Struve Meridian Arc geodetic survey point Sestukalns", along the forest road about 300 m, on the top of the hill. Coordinates Lat: 56.840059, Lon: 25.636790.

2. Levelling point Station. The point is located within the wall of the old Ērgļi railway station building 0.11 m above the plinth, 5.34 m from the right corner, 7.40 m from the left corner. Address: 1 Stacijas Street, Ērgļi, Ērgļi Civil Parish. The sign was established in 1982. The inscription of the mark is LATPROJEKT. Coordinates Lat: 56.895746, Lon: 25.630409.

3. Levelling point 0981. The point is located at the National Road P33 (Ērgļi – Jumurda), 0.30 m from the road sign, at the depth of 0.65 m. Square landmarks inform you about the location of this and other levelling points and protect them. The sign was established in 1982. The inscription of the mark is GUGK. Coordinates Lat: 56.922301, Lon: 25.684587.

4. Levelling point 0981. The point is located within the wall of the Junurda Castle 1.10 m above the plinth, 0.94 m from the left corner, 1.20 m to the protrusion of the right door edge. Address: "Jumurda pils", Junurda, Junurda Civil Parish. The sign was established in 1937. The height of the levelling point is defined in the centre of the inscription of the mark. Coordinates Lat: 56.944151, Lon: 25.738038.

5. Levelling point 1334. The point is located at the edge of the Road 839 (Lautere – Jumurda). A square land survey marker, new concrete pillar with inscription GP. Address: Junurda Civil Parish. Coordinates Lat: 56.932925, Lon: 25.774966.

6. Triangulation Point in Vējava. The point is located near the Vējava Cemetery. There is a tower, a land survey marker, center – a concrete pole with a bar in the middle. At the time of transition to modern technology, the tower becomes an industrial heritage. Address: Junurda Civil Parish. Coordinates Lat: 56.922301, Lon: 25.684587.

7. Triangulation Point Bākužkalns. The point is located on the hill Egukalns which is 268m high. There is a square land survey marker, a wooden tower, a flat stone with a cross buried in the ground. Address: Junurda Civil Parish. Coordinates Lat: 56.918746, Lon: 25.924777.

8. The hill Bākužkalns, 272 m augsts. Atrodas 200 metrus uz priekšu, pa kreisi no lauku ceļa. A cardiology-worthy climbing up and a view of the landscape of the Vidzeme Upland.

Šajā maršrutā iekļauti objekti, kas saistīti ar Strūves geodēzisku loku, kā arī reģiona apskates vietas, kuras iespējams apmeklēt bez iepriekšēja pieteikuma. Maršruts sākas Ērgļos un tālāk ved pa aizsargājamo ainavu apvidus "Vestiena" (27117 ha, Natura 2000) teritoriju, kur redzētās Vidzemes augstienes ainavas ar pauguriem, gleznamainiem ezeriem un Latvijas augstākās virsotni – Gaizinkalnu. Izcili ainvilnas un ceļa posms no Kāla ezera līdz Gaizinkalnam. Maršruta turpinājums vija pār Vidzemes augstienes dienvidu malu, savā ceļā iekļauj Šarmantā Madonas un senlaicīgā Cesvaines apmeklējumu.

Apdzīvotā vieta Vidzemes augstienē, kas vēsturiskajos rakstos datēta 12. gs. beigās. Par vēsturiskām liecībām var pārliecināties, izstāgjot Ērgļu ciema centrālā dali – Ogres upes alīspstrots, Skanstes kalns, Blaumanīja kapi, Livonijas pilssdrupas parks, kura teritoriju sākā Tīzenhauzena sarguši dzelz kārtas vācu skirnes un skulptūras. Pastaigas laikā iepazīstējot ar pagasta sāmniecisko darbību mūsdienās.

10. Radošās atpūtas galams "Tiltini". Strūves geodēziskā loka pieminas monētas Sestu-kalns kultave, aptupe dabā, radošās dabnicas, pirtīja, Kandzas laboratorija – iepazīšanās ar dzīvēnu tapas procesu un degustāciju. T. +371 28330027, kandzaslaboratorija.lv, Tiltini, Sausnējs pag., Lat: 56.8124198, Lon: 25.6467607

11. Sausnējas pagasta vēstures muzejs "Lidumi". Strūves geodēziskā loka informatīvās stends un pieminas monētas Sestu-kalns kultave, raktuvē, Valda piemīns istaba, eksposīcija ar vēsturiskajiem sadzīvi priekšmetiem un mūzikas instrumentiem, Sausnēja pagasta vēstures muzejs. "Lidumi", Sausnēja, Lat: 56.7996473, Lon: 25.7117613

12. R. Blaumanīs memoriālais muzejs "Braki". Raktuvē, R. Blaumanī dzīves un mājas vēsture. Iepazīšanās ar vēsturiskajiem dzīvēnu atjaunošanas ar Braku biežumā, Blaumanī parkā. Blaumā atradas atrakcijas "Braku takas". T. +371 26498099, braki.lv, Braki, Ērgļi pag., Lat: 56.907687, Lon: 25.6967833. Atvērs: O,T,C,Pt,S, Slēgt: Sv, P.

13. Brāļu Jurjānu memoriālais muzejs "Mengeli". Latvijas mūzikas pamatīceļu brāļu Jurjānu dzīmītā mājās. Eksposīcija, senie sāmnieki priekšmeti, dzīmītās kokās, brīnišķīgi dabas ainavas, dūmu pirtīja. T. +371 29431659, Mengeli, Ērgļi pag., Lat: 56.8773315, Lon: 25.6990361. Atvērs: O, T, C, Pt, S, Slēgt: Sv, P.

14. Lake Kāls (407 ha). Populāra atpūtas vieta. Populara atpūtas un makšķerēšanas vieta. Ezerā tiek veidoti viesu iestāži un makšķerēšanas licencēta. Iepās ir plosta ar restorānu "Vakars uz ezera" (vierdi.org) un mēlļu dārzās ar ogu pārstrādes celhu un produkcijas veikalnu (jankalni.lv). Publiskā atpūtas vieta, Lat: 56.8627431, Lon: 25.8442014.

15. Vestiena muža un parks. Muža pirms reizi vēstures avots mētā 1452. gadā. Iesakāns pastāgu ar muža apkriti, parku un līdz arī estrādi pie Salāju ezera. Ja gribat gūdu, jāzvana pa T. +371 26807209. Vestiena muža, Vestiena, Lat: 56.8664700, Lon: 25.8738526. Atvērs: O, T, C, Pk, S, Slēgt: Su, Mo.

16. Gaizinkalns. Latvijas augstākais kalns (311.94 m virs Ziemeļjūras). Kalna apskatei iekārtota 2 km gara apliepīda vieta. No virsotnes puši paveras ainava ar skatu uz Viešūra ezeru, dienību pušē atrodas Strūves geodēziskā loka punkta "Gaizinkalns" (Gaizinkalns) vieta. Punkts tika uzmērtiš 1824. gadā, darbus vadījis F.G.V.Strūve. 2015. gadā tika veikta vēsturiskā punkta meklēšana. Ja rezultātā tika secināts, ka ap 1982. gadu, kad bija Gaizinkal

MADONA, visitmadona.lv

- 19** Madona Museum and Tourist Information Centre. Located in the historical centre of the former manor of Birži (19th century). Artists claim that there are excellent exhibition halls, as there are windows in the ceiling and natural lighting enters the rooms. Offer: 3 – 5 exhibitions, tourism information, Madona souvenirs, guide services in Madona. T. +371 26102225, 29332642, www.madonasmuzejs.lv, 10a Skolas Street. Open: Tu, We, Th., Fr., Sa., Su. Closed: Mo.
- 20** Sport and Recreation Centre "Smeceres sils" (Smeceres Pine Wood). The famous Madona ski base, where Latvian, European and even World championships are organized. Walking around the area, you will see the cross-country skiing tracks and roller tracks. It is possible that you will have an opportunity to watch competitions or training course. T. +371 29347575, 26396032, www.smeceressils.lv, Biathlon track, Lazdona Civil Parish. Lat: 56.8411054, Lon: 26.1909516.
- 21** Sweets Factory "Madonas karamēles" ("Madona caramel sweets"). Factory sweets shop and caramel sweets workshop. T. +371 26380073, www.karameles.lv, 1 Rigas Street, Madona. Open: Tu, We, Th., Fr., Sa. Closed: Su, Mo.

- 22** Ethnographic and household items storage in Madona Museum. Expositions on flax and wool processing, measures and containers, 19–20th century furniture and household items, local people (actress Olga Drege, etc.). T. +371 20221997, 2 Kalna Street, Sarkani. Lat: 56.794142, Lon: 26.2627366. Open: Tu, We, Th., Fr. Closed: Mo., Sa., Su.

- 23** Jaudinīmāji. The museum of the founder of Latvian children surgery A.Bieziņš (1897–1975). It is a branch of P. Stādiņš Medical History Museum in Riga. T. +371 29452112, Dilmani, Sarkani Civil Parish. Lat: 56.9260025, Lon: 26.2740210. Open: We, Th., Fr., Sa., Su. Closed: Mo., Tu.

- 24** Biksēre spring. A well-maintained place for water taking. Lat: 56.9188648, Lon: 26.3116416. **25** Biksēre Manor and Park. The buildings of the manor complex have survived from the times of the landlord Magnus (19th century). At present, the Manor house is home to the administration of Sarkani Civil Parish. There is a museum of antiquities in the barn. The Park is decorated with large-scale sculptures. The Manor's courtyard offers a distant view panorama. It is a resting place with swings. T. +371 28621303, 29424739. Biksēre Manor, Biksēre, Sarkani Civil Parish. Lat: 56.9227907, Lon: 26.3066307.

CESVAINA, cesvaine.lv

- 26** Cesvaine Castle and Manor Complex. The building of Manor Complex was created in the 19th century and the beginning of the 20th century, thanks to the nobleman of German origin Adolf von Wulf. Its central object is the castle built in the style of eclecticism, where, from 1919 until the fire in 2002, a school was located. A new secondary school has been built in Cesvaine, but the castle gradually regains its original appearance and is only partially accessible to visitors. T. +371 26172637. 1 Pils Street. Lat: 56.9693252, Lon: 26.3127360.

- 27** Cesvaine Castle Mound and Park. The park behind the Cesvaine Castle was once created as a romantic landscape park – with the River Sula, ponds and peculiar plants. The ancient Latgalian castle mound, the tomb of Adolf von Wulf, the former owner of Cesvaine Manor and the fragments of medieval castle ruins are located there. T. +371 26172637. Lat: 56.9707096, Lon: 26.3147244.

- 28** Cesvaine Tourism Centre. Tourist information, souvenirs, tours, guides. T. +371 26172637. 1 Pils Street. Lat: 56.9679190, Lon: 26.3103377. The informative stand and the Nessaukalns mint of the commemorative coins of the Struve Geodetic Arc.

- 29** Cesvaine Brewery. One of the smallest craft breweries in the Baltics. Beer is boiled over fire, using alder wood. Its clear colour and pure taste are obtained due to the use of the highest quality raw materials and slow ripening process. Excursions with tasting. T. +371 28352847, 1 Rūpniecības Street. Open: Mo., Tu., We., Th., Fr. Closed: Sa., Su. Lat: 56.9674384, Lon: 26.3095035.

Strūves ģeodēziskais loks:

Strūves ģeodēziskais loks (SGL) ir unikāla 19. gs. ģeodēzisko uzmērījumu sistēma zemes izmēru un formas noteikšanai. To no 1816. līdz 1855. g. iestāja astronomijas zinātņu profesors Frīdrīhs Georgs Vilhelms Strūve un kara topogrāfs pulkvedis Karls Frīdrīhs Tenners.

SGL zinātniskais mērķis: Precīzēt Zemes saplakumu polu virzienā atbilstoši Nūtona teorijai. SGL praktiskais mērķis: Veikti mērījumi un legūt datus, lai varētu veikt carīkas Krievijas un Zviedrijas karalistes kartei.

SGL politiskais mērķis: Triangulācija bija 19.gs. "ielā zinātne" – valsts daļba uzmērīšanā cēla politisku un militāro pretsūtību.

Strūves loks stiepjas aptuveni pa 25° meridiānu no Hammerfestas pie Ziemeļu Ledus okeāna Norvēģijā līdz Izmailas pilsētai netālu no Donavas grīvas pie Melnās jūras, kopskaitā šķērsojot 10 valstu teritoriju: Norvēģiju, Zviedriju, Somiju, Krieviju, Igauniju, Latviju, Lietuvu, Baltkrieviju, Ukrainu un Moldovu. Loka koordinātas arī 2822 km.

Strūves ģeodēzisko loku veido 258 triangulācijas trijstūri. Tika ierīkoti 265 galvenie punkti, 60 palīgpunkti un 13 punktiem kā noteiktais koordinātu attalums starp punktiem 30 – 40 km. Loka uzmērīšanai sākās no Tartu ("Tērbatas") observatorijas. Mērījumu precīzitātē bija joti Augusta – tīkai 4 mm klūda uz vienu kilometru.

Veiktie mērījumi bija pirmie un nozīmīgākie trigonometriskie mērījumi Vidzemē, uz kuru pamata tika sastādīta Vidzemes karte.

Latvija ir vienīgā no desmit valstīm, kurā mērījumus veica abi izcilie ģeodēzisti – Strūve un Tenners.

Frīdrīhs Georgs Vilhelms Strūve (1793–1864) – vācu izcelsmes astronoms, Tērbatas universitātes profesors, Tērbatas un Pulkovas observatoriju direktors. 1831. g. iecelts par Krievijas impērijas padomnieku, kā arī izdzīgtā kārtā, kopš Šī laika vīna užvārds bija "fon Strūve".

Karls Frīdrīhs Tenners (1783–1859) dzimis Viru apvidū pie Narvas. Par mērīcību un topogrāfiju interesējās no 1795.gads.

Abi tīkās 1828. gadā, lai noslēgtu vienošanos par dienekariņu uzmērītu loku savienošanu un paplašināšanu gan Ziemelu (Strūve vadīja ģeodēzisko darbu norisi Ziemelu virzienā), gan Dienvidi (Tenners pats veica vius uzmērījumus līdz pat galējam Dienvidu punktam Staro-Nekrasovskaja virzienā).

Papildu mērījumi veikti Sestu-kalns, Gaissa-kalns, Dabors-kalns un Jacobstadt punktos 1828. gadā Hodžiko vadībā ar mērķi savienot Strūves un Tennera triangulācijas tīklus, kas arī izdarīts.

2005. g. Strūves ģeodēziskais loks iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā kā unikāla, sava laika garā un precīzākā ģeodēzisko uzmērījumu sistēma un izšķiela sava laika zinātnes, vēstures un tehniskas attīstības liecība. UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā kopumā iekļauti 34 Strūves ģeodēziskā loka punkti no 10 pasaules valstīm. No Latvijas teritorijā uzmērītajiem 16 punktiem UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā iekļauti divi – Jacobstadt un Sestu-kalns.

Fridrihs Georgs Vilhelms Strūve

Karl Frīdrīhs Tenners

Maršruts NR. 3

"Cesvaine – Kārzdaba – Lautere – Jumurda – Ērgli"

Šis maršruts ved pa grantētām ceļiem! Braucot pa to, redzēsiet pauguraiznās Vidzemes augstienes ainavas un kolortas Latvijas lauku tūrisma saimniecības. Visi apmeklējumi pēc pieteikuma!

- 30** Volgā Velnakmens. Līdz 4 m augstajam akmenim jādodas pa 600 m garu mežā taku. Lat: 56.9739858, Lon: 26.2394863.

- 31** Kārzdabas pareizīgo baznīca un Kārzdabas kapi. Baznīca celta 1875. gadā pēc Rīgas pareizīgo katedrāles arhitekta Roberta Pfluga projekta. Padomju varas laikā baznīca pārstāvēja darboties. Kapos atdusas fabulas žāņa aizsācis latviešu literatūrā Pēteris Sarkis. Pie galvenās ieejas ir kapu karte. Lat: 56.9805472, Lon: 26.2251649.

- 32** Strūves ģeodēziskā loka punkts Nessaukalns (Nesaules kalns). Punkts atrodas Vidzemes augstienē, dabas liegumā "Nesaules kalns". Punkta uzmērījums 1824. gadā vadīja F.G. Strūve. 2017. gadā punkts iekļauts Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā kā valsts nozīmes industriālais piemineklis. Visārt kalnam piejūkt no Cesvaines novada Kārzdabas puses. Iespēja sarunāt gidi. T. 28683906. Lat: 56.9602356, Lon: 26.1848377.

- 33** Linkas dīķi. Makšķerēšana zivju komercīdos, naktismitnes senā cejmālas krogus mājai vai makšķernieku naminā, telšu vietas. T. +371 29388414, Linka, Liezēres pag. Lat: 56.9799758, Lon: 26.1580045.

- 34** Lielie Kupri. Kulīnāra programma par apkārtējām senajiem ēdiņiem "Viesienas klukčas" (pēc pieteikuma, 5–20 pers.), naktismitnes, brīvdienu māja, pirtīja. T. +371 26020059, Lielie Kupri, Aronas pag. Lat: 56.9448067, Lon: 26.0957974.

- 35** Kučuru dzirnavas. Latviešu kāzu svītēšanas tradīciju iepazīšana, grupām jautra programma "Kāzas Kučuru dzirnavām", dzirnavā (1875. g.) muzeja apakste, grupu ēdināšana pēc pieteikuma, naktismitnes, pirtīja. T. +371 26138086, kučuri.lv, Kučuru dzirnavas, Aronas pag. Lat: 56.9448067, Lon: 26.0957974.

- 36** Kalni medus. Bīskopvala saimniecība, senlaicīga dravīnica, stāsts par bīteni un bīskopības produktiem, iņsoņa darbošanās, produkcijas garšosana, ieāde. Kultūras zīmes "Latvijas mantojums" saimniecība. T. +371 29174560, f/kalnumedus, Lubeja, Liezēres pag.. Lat: 56.9405482, Lon: 25.9604814.

- 37** Jaunkalni. Koka amatniecības meistarau lauku sēta, dabas materiālu un koka lapotņu pakļaujā, saudāvotās dabas formas mēbeles un interjera priekšmeti. T. +371 29806029, 22489232, Jaunkalni, Liezēres pag. Lat: 56.941716, Lon: 25.9281391.

- 38** Piemājas saimniecība Snikeri. Iepazīšanās ar kazu saimniecību, kazu dzīvību un gaņamāpūku aktivitāvi vērošanā, aktīva darbības, produkcijas degustācija un iegāde. T. +371 29135515, bonijassiers.lv, Snikeri, Jumurda pagasts. Lat: 56.9416856, Lon: 25.7771041.

- 39** Jumurdas muižas parks. Jumurdas bijusīs muižas centrs saglabājis skaidru funkcionālu plānojumu, raksturigu 18. un 19. gs mijājai. Ainaiski skaitu skatu veido parka teritorijai piekļaušais Jumurdas ezers. Lat: 56.9441848, Lon: 25.7384403.

Route No. 3

"Cesvaine – Kārzdaba – Lautere – Jumurda – Ērgli"

This route leads through gravel roads! While travelling, you will see the hilly landscapes of the Vidzeme Upland and the colourful rural tourism farms in Latvia. All visits by application!

- 30** Volgā Velnakmens. In order to see the stone up to 4 m high you must go along a 600 m long forest trail. Lat: 56.9739858, Lon: 26.2394863.

Kārzdaba Orthodoxy Church and the Cemetery of Kārzdaba.

The church was built in 1875 after the project of the architect Robert Pflug, who is also the architect of the Riga Nativity of Christ Orthodox Cathedral. The church was closed during soviet times. Pēteris Sarkis, the founder of the genre of the fable, was buried in the Kārzdaba cemetery. There is a map of the cemetery at the main entrance. Lat: 56.9805472, Lon: 26.2251649.

Strūve Geodetic Arc point "Nessaukalns (Nesaules kalns)"

The point is located in the Vidzeme Upland, in the nature reserve "Nesaules kalns". The point surveys in 1824 were led by F.G. Strūve. In 2017, the point was included in the list of state protected cultural monuments as an industrial monument of national significance. The most convenient way to access the hill is from Kārzdaba, Cesvaine Municipality. Possibility of guide service. T. 28683906. Lat: 56.9602356, Lon: 26.1848377.

Linkas dīķi

Fishing in commercial fish ponds, lodging in the ancient roadside inn or fishing cottage, tent sites. T. +371 29388414, Linka, Liezēre Civil Parish. Lat: 56.9799758, Lon: 26.1580045.

Lielie Kupri

Kulīnāra programma par apkārtējām senajiem ēdiņiem "Viesienas klukčas" (pēc pieteikuma, 5–20 pers.), naktismitnes, brīvdienu māja, pirtīja. T. +371 26020059, Lielie Kupri, Aronas pag. Lat: 56.9448067, Lon: 26.0957974.

Holiday home "Lielie Kupri" ("Big bump")

Culinary program for the ancient local foods "Viesienas klukčas" (by application, 5–20 pers.). Accommodation, holiday home, bath. T. +371 26020059, Lielie Kupri, Arona Civil Parish. Lat: 56.9448067, Lon: 26.0957974.

Mill of Kučuri

Getting acquainted with the wedding celebration tradition, fun program for groups "Weddings in the Mill of Kučuri", visiting the Museum of the Mill (1875), group catering by application, accommodation, and bath. T. +371 26138086, kučuri.lv, the Mill of Kučuri, Arona Civil Parish. Lat: 56.945431, Lon: 26.0164765.

Bīskopvala "Kalni medus"

Getting acquainted with the wedding celebration tradition, fun program for groups "Weddings in the Mill of Kučuri", visiting the Museum of the Mill (1875), group catering by application, accommodation, and bath. T. +371 26138086, kučuri.lv, the Mill of Kučuri, Arona Civil Parish. Lat: 56.945431, Lon: 26.0164765.

Beekēpingam "Kalni medus" (Mountain honey)

ancient beehives, information about bees and beekeeping products, cognitive activities, product tasting, purchase. Farm of the Culture mark "Latvian heritage". T. +371 29174560, apbraukamais ceļš nr. 1, Antragi, Liezēres pag. Lat: 56.945431, Lon: 26.0164765.

Jaunkalni

Koka amatniecības meistarau lauku sēta, dabas materiālu un koka lapotņu pakļaujā, saudāvotās dabas formas mēbeles un interjera priekšmeti. T. +371 29806029, 22489232, Jaunkalni, Liezēres pag. Lat: 56.941716, Lon: 25.9281391.

Jaunkalni

Wood craft master farmhouse, weaving of natural materials and wood foliage carpets, furniture of unique natural forms and interior items. T. +371 29806029, 22489232, Jaunkalni, Liezēre Civil Parish. Lat